

## **Simpòsium de joves investigadors en Geografia 2016**

### **Comitè Organitzador del SIJIG**

Entre el 26 i el 28 d'octubre de 2016 va tenir lloc a la Facultat de Geografia i Història de la Universitat de Barcelona el Simpòsium de Joves Investigadors en Geografia (SIJIG), organitzat per un Comitè format per 12 doctorands en geografia de la mateixa universitat.<sup>1</sup>

Tenint com a antecedents les trobades anuals de joves geògrafs que se celebren a l'Estat espanyol des de 1978, el SIJIG va comptar amb el suport del programa de Doctorat en Geografia, Planificació Territorial i Gestió Ambiental de la Universitat de Barcelona, l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya, el Col·legi de Geògrafs-Associació de Geògrafs Professionals de Catalunya, l'Instituto Geográfico Nacional i la Societat Catalana de Geografia.

El lema de l'esdeveniment va ser "Entre la diversitat i la integració: la resiliència dels estudis en geografia". Partint de la creixent complexitat i incertesa que ens envolta, l'objectiu era reflexionar sobre les eines que ens ofereix la geografia per comprendre el món on vivim, com a pas imprescindible per afrontar els grans reptes que la societat té plantejats.

Per a tal fi, es va convocar a estudiants i professionals que desenvolupen les seves primeres recerques en el camp d'estudis de la geografia, independentment de la seva formació. En total, va participar una cinquantena de joves investigadors i investigadores, la institució de procedència i la nacionalitat dels quals es mostra en les figures 1 i 2. Tenint en compte també els assistents a les diferents sessions del Simpòsium, la concurrència va superar amb escreix la xifra de 100 persones.

La conferència inaugural va anar a càrrec del Dr. Sergio Moreno Redón, investigador postdoctoral a la Universidade Estadual Paulista – Campus Presidente Prudente (Brasil), i versà sobre "El paper de la geografia a les disciplines científiques i la missió dels geògrafs en els reptes de la societat actual". Aquesta conferència va donar pas a un total de 8 sessions temàtiques, en les quals els

---

1. El Comitè Organitzador del SIJIG ha estat format per Meritxell Alcañiz Puig, Laia Arbiol Roca, Míriam Domínguez Segarra, Marcos Francos Quijorna, Meritxell Gisbert Traveria, Justino Losada Gómez, Eduard Montesinos Ciuró, Àlex Morcuende González, Bárbara Polo Martín, Joan Romero Torres, Carlos Sánchez García i Albert Santasusagna Riu.

comunicants van disposar de 15 minuts per presentar el seu treball i es va reservar la darrera mitja hora per al debat.

**Figura 1.** Institució de procedència dels participants per estats



**Figura 2.** Nacionalitat dels participants



La conferència inaugural va anar a càrrec del Dr. Sergio Moreno Redón, investigador postdoctoral a la Universidade Estadual Paulista – Campus Presidente Prudente (Brasil), i versà sobre “El paper de la geografia a les disciplines científiques i la missió dels geògrafs en els reptes de la societat actual”. Aquesta conferència va donar pas a un total de 8 sessions temàtiques, en les quals els comunicants van disposar de 15 minuts per presentar el seu treball i es va reservar la darrera mitja hora per al debat.

La primera es va anomenar “La gestió del medi natural” i va ser moderada pel Dr. Filipe Carvalho. En la discussió es va posar èmfasi en la necessitat de detectar els agents participants en la gestió del medi i el joc d'interessos que s'hi produeix, fet que va donar peu a debatre sobre la manera d'abordar l'estudi de la relació entre medi i societat.

La segona sessió, titulada “Aportacions als estudis urbans”, va comptar amb la moderació del Dr. Lluís Frago. Al final de la sessió va sorgir el debat sobre la innocència, o no, del mètode que escull l’investigador en ciències socials i sobre els seus objectius, entre els quals es va esmentar els d’explicar, proposar i transformar la realitat.

La tercera sessió va versar sobre “Turisme i desenvolupament local” i els participants van establir un diàleg, amb un gran diversitat de casos d’estudi des del punt de vista geogràfic, sobre el concepte de desenvolupament. La moderadora de la sessió, la prof. Roser Rodríguez Carreras, va encetar aquesta discussió preguntant-los com concebien el desenvolupament: per a què i per a qui.

La quarta sessió, moderada pel Dr. Esteve Dot, va tractar els “Enfocaments metodològics de l’anàlisi territorial” i va oferir aportacions de treballs des de diferents paradigmes geogràfics. El debat final es va desenvolupar al voltant de conceptes com la participació ciutadana i el desenvolupament sostenible.

La cinquena sessió es va titular “Estudis aplicats en cartografia” i va ser moderada per la Dra. Alaitz Zabala. Es van presentar diverses tècniques que mostraren la capacitat de la cartografia per encapçalar les aplicacions de la geografia, independentment del camp d’estudis on s’apliqui.

En la sisena sessió es van presentar diverses “Tècniques en l’estudi del clima” moderades per la Dra. Shifa Mathbout. Va quedar palesa la necessitat d’abordar qualsevol estudi en geografia des d’una perspectiva multiescalar, sigui quina sigui la tècnica que s’aplica en la recerca.

La setena sessió, titulada “Visions del paisatge”, va ser moderada per la Dra. Amanda Fadigas i s’hi van aportar reflexions sobre el paper cabdal dels valors socials en la construcció del paisatge i els procediments que s’han elaborat per a identificar-los i gestionar-los de la forma més eficaç.

En la vuitena i darrera sessió, que es va anomenar “Planejament urbà i territorial” i va ser moderada pel Dr. Aaron Gutiérrez, es va discutir sobre els

**Figura 3.** Desenvolupament de la *Mapping party*



límits de la planificació: fins a on pot arribar tenint en compte el context social, econòmic, polític i cultural en el qual s’aplica.

A més de les sessions temàtiques, el SIJIG va comptar amb dos altres espais de treball: una activitat exterior per cartografiar el barri del Born de Barcelona utilitzant les noves tecnologies, que es va anomenar *Mapping party*, i una cloenda en

forma de taula rodona que va comptar amb la participació de professionals de renom en el camp de la geografia del nostre país com Joan Capdevila Subirana, Sergi Cuadrado Ciuraneta, Carme Montaner Garcia, Anna Ortiz Guitart i Ernest Ruiz Almar.

Pel que fa a la *Mapping party*, es va seguir un recorregut pel nucli antic de Barcelona acompanyat de les explicacions, sobre terreny, d'alguns membres del comitè organitzador (figura 3). L'objectiu va ser recollir informació de diversos punts històrics del barri del Born amb l'ajuda de l'aplicació per a dispositius mòbils *Catalunya Offline*, per a després tractar-la amb l'eina on-line *Instamaps*. A més, a partir de les fotografies que van fer els participants, es va fer una modelització 3D de la reconstrucció moderna de l'arc de l'aqüeducte romà situat a la plaça Nova (fig. 4).

Quant a la taula rodona, es va demanar als participants que expliquessin els escenaris de futur que vaticinen per a la geografia. Es va discutir sobre la situació acadèmica i professional de la disciplina i el debat va girar entorn a dues idees fonamentals, que van estretament relacionades.

A saber: que el gran repte de la geografia és fer aportacions rellevants en un context en el qual es fa anàlisi geogràfica des d'altres disciplines. Serà el conjunt d'aquestes aportacions el que permetrà que el diàleg esdevingui genuïnament interdisciplinari.

Per altra banda, que és molt important l'assoliment d'una bona formació en geografia a secundària i a la universitat. Altres disciplines atrauen estudiants perquè estudien a peu de carrer les problemàtiques socials. El risc de la geografia és oblidar la seva dimensió social i humanística, imprescindible per afrontar la complexitat i la incertesa que pretén explicar.

Degut a l'enorme profunditat dels temes proposats per cadascun dels participants al SIJIG 2016, ja siguin conferenciant, comunicants, moderadors o assistents, el comitè organitzador ha valorat de forma molt positiva la trobada i creu que és necessària l'organització de futurs simpòsiums de joves investigadors en geografia.

**Figura 4.** Desenvolupament de la *Mapping party*

